

SRAL

Suomen Radioamatööriliitto ry

Sivu 1 (8)

OHJEET RADIOAMATÖÖRIVIESTIN- NÄN PÄTEVYYSTUTKINTOJEN SUO- RITTAMISEKSI (1. OSA)

Jaettavaksi kokelaille ja pätevyystutkijoille

Laatinut: Timo Järvi, OH3LMG

Laadittu: 12.3.2014

Päivitetty: 27.11.2015

1. Johdanto

Tässä ohjeessa annetaan radioamatööri-
tutkinnon suorittamista koskevia yleisiä
ohjeita tutkintoa suorittaville kokelaille ja
pätevyystutkijoille. Näitä ohjeita noudate-
taan Suomen Radioamatööriliiton (jäljem-
pänä Liitto) vastaanottamiin tutkintoihin.

Tutkinnon vastaanottamista tarkentavat
ohjeet pätevyystutkijoille kuvataan tämän
ohjeen 2. osassa.

2. Kurssit ja opiskelu

Tutkintoon voi opiskella radioamatööri-
kerhojen järjestämällä kursseilla, omatoi-
misesti tai tutun radioamatöörin opastuk-
sella. Kurssit alkavat yleensä syksyisin,
mutta kannattaa kysyä kerhoilta tarkem-
pia tietoja. Vaikka lähimmällä kerholla ei
alkaisi kurssia, kerholta saa apua opiske-
luun, kirjallista opintomateriaalia ja vasta-
uksia kysymyksiin.

Radioamatööritoimintaan voi tutustua
kerholla tai tutun radioamatöörin luona.
Vaikka radioamatööriksi aikovan on suori-
tettava pätevyystutkinto, kuka tahansa voi
pitää yhteyksiä radioamatööriasemalta
radioamatöörin valvonnassa. Kannattaa
siis mennä kerholle tai tutun radioamatöö-
rin luo kokeilemaan.

Opinto- ja harjoittelumateriaalia on ladat-
tavissa internetissä. Linkit löydät tämän
ohjeen lopusta.

3. Tutkintoon ilmoittautuminen

Radioamatööritutkintoon haluava voi itse
sopia tutkinnon vastaanottajan kanssa
missä ja milloin suorittaa tutkinnon. Tut-
kinnon vastaanottajia eli pätevyystutkijoita
on eri puolilla maata. Kerhot järjestävät
toisinaan kurssien päätteeksi suurempia
tutkintotilaisuuksia, joista tiedotetaan etu-
käteen.

Paikalliset pätevyystutkijat voivat pitää
tutkintoja tarpeen mukaan milloin tahan-
sa. Pätevyystutkijalla on velvollisuus vas-
taanottaa tutkintoon haluava henkilö 30
päivän kuluessa pyynnöstä.

4. Tutkintoon saapuminen

Saavu tutkintotilaisuuteen ajoissa. Varaa
mukaasi kuvallinen henkilöllisyystodistus,
joka voi olla virallinen henkilökortti, passi
tai ajokortti.

Radioamatööritutkinnon suorituksen yh-
teydessä täytettävät asiakirjat tuotetaan
ARX -tutkintojärjestelmän avulla ja täyte-
tään annettujen ohjeiden mukaisesti. Sik-
si on tärkeää, että kokelas rekisteröityy
järjestelmään ennen tutkintoon saapumis-
ta. Pätevyystutkijat antavat ohjeita järjes-
telmän käytöstä.

Opetus- ja oppimisympäristönä käytetty
ARX -tutkintojärjestelmä löytyy osoittees-
ta <https://www.ar-x.fi/>.

5. Lomakkeet ja asiakirjat

Tutkinnossa tarvittavat asiakirjat ovat

- henkilölomake (AH);
- holhoojan suostumus -lomake;
- tutkinnossa täytettävät koepaperit ja niiden korjausliuskat; sekä
- tekniikan T1- ja T2-kokeisiin liittyvät vakiokuvasarjat.

Jokaisen tutkintoon osallistuvan on täytettävä AH -henkilölomake (liite 1), johon merkitään tutkinnon suorittajan henkilö- ja yhteystiedot, suoritettavat moduulit ja niiden arvostelu sekä anottavia pätevyystoistuksia ja radioamatöörilupia koskevat lupapyyntö. AH -lomake täytetään selkeästi tekstaten käyttäen muste- tai kuu-lakärkikynää ja se palautetaan allekirjoitettuna.

Pätevyystutkija vastaa siitä, että kokelaan henkilölomake on oikein täytetty. Jokaista tutkintotilaisuutta varten täytetään vain yksi AH -lomake. Poikkeuksen tekee uusintakoe, joka käsitellään aina uutena koesuorituksena. Henkilölomakkeen tieto- ja saavat käsitellä vain ne henkilöt, joilla on tehtävänsä puolesta oikeus käsitellä tutkintotietoja. Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan henkilötietolain (523/1999) 10 § perusteita.

Alle 15-vuotiaan osalta AH -lomakkeeseen on liitettävä holhoojan suostumus (liite 2).

Jos kokelas osoittaa kirjallisesti saaneensa Viestintävirastolta erivapauden jonkun tutkinnon suorittamiseen, kirje tai sen jäljennös on liitettävä AH -lomakkeeseen.

Jos kokelaalla on vamma tai lukihäiriö, joka vaikuttaa tutkinnon suorittamiseen, AH -lomakkeeseen on liitettävä valokopio esimerkiksi tutkinnon suorittajan näkövammaiskortista. Pätevyystutkijat eivät saa vastaanottaa kokelaiden lääkärintoistuksia, vaan ne on toimitettava erivapauksen liitteenä suoraan tutkintavalta Viestintävirastolle.

Kokelaan henkilötietoja ei käytetä muihin tarkoituksiin ilman henkilön antamaa suostumusta. Lupaa tietojen käyttöön kysytään AH -lomakkeessa sekä ARX -järjestelmään rekisteröitymisen yhteydessä. Tämä suostumus koskee ainoastaan tietojen luovuttamista radioamatöörien kansalliselle etujärjestölle, joka on Suomen Radioamatööriliitto ry. Suostumuksen myötä kokelaalle voidaan lähettää mm. tietoja Liiton ja sen jäsenkerhojen tulevista tapahtumista.

Pätevyystutkija toimii virkavastuulla niiden oikeuksien ja velvollisuuksien puitteissa, mitä laissa ja viranomaisen radioamatööriviestinnän pätevyystutkintojen vastaanottamista antamissa ohjeissa on määrätty. Pätevyystutkija ei saa tallentaa, kopioida tai käyttää kokelaan henkilötietoja tai tutkintoasiakirjoja muuhun tarkoitukseen. Tutkinnon päätyttyä pätevyystutkija on velvollinen palauttamaan viipymättä kaikki tutkintoon liittyvät asiakirjat Liiton toimistoon, joka tarkastaa ja hyväksyy asiakirjat sekä toimittaa ne sovitusti viranomaiselle.

Liitto arkistoi tutkintoasiakirjat, kuten tutkintokysymykset, vastaukset, korjausliuskat ja kokeisiin liittyvät muistiinpanot kahden (2) vuoden ajan tutkintopäivästä. Säilytysajan päätyttyä aineisto hävitetään.

Pyynnöstä Liitto toimittaa tutkintoasiakirjat Viestintäviraston tarkastettavaksi. Tutkin-

toasiakirjojen arkistointivelvoite perustuu lakiin ja viranomaisen antamiin ohjeisiin.

6. Tutkinnon esivalmistelut

Tutkinnossa käytettävät koepaperit ja korjausliuskat tulostetaan ARX -järjestelmän avulla. Pätevyystutkija arpoo jokaiselle kokelaalle oman tehtäväsarjan. Kaikki yhden koesarjan sivut liitetään toisiinsa niittaamalla ne sivun vasemmasta ylänurkasta. Samoin tulee toimia myös korjausliuskojen kanssa. Samaa tehtäväsarjaa eli ryhmätenttiä voidaan käyttää vain harjoittelu- ja koulutustarkoituksissa.

Pätevyystutkijan on huolehdittava siitä, että hänellä on koepapereita tulostettaessa käytössään aina tutkintopankkien uusimmat versiot.

7. Perus- ja yleisluokan todistukset

Perusluokan todistuksen saa moduuleilla K ja T1. Yleisluokan HAREC -todistuksen saa moduuleilla K ja T2. Radioamatöörin pätevyystodistuksen voimassaoloaika ei ole rajoitettu.

8. Tutkintomodulit

Radioamatööritutkinto on moduulipohjainen. Jokainen moduuli on itsenäinen tutkinto. Pätevyystodistus myönnetään suoritettujen tutkintojen perusteella.

Radioamatöörin pätevyystodistukseen tarvittavat moduulit voi suorittaa joko moduuli kerrallaan tai kaikki moduulit yhdellä kertaa. Hyväksytyt moduulit eivät vanhene.

Sähkötysmoduulit ovat poistuneet tutkintovaatimuksista Viestintäviraston määräyksellä 18C/2003. Missään radioamatööriluokassa ei vaadita sähkötyksen osaa-

mista. Tutkinnossa ei voi suorittaa sähkötyksen anto- ja vastaanottokokeita.

K-moduuli

K-moduuli on kaikkien radioamatööriluokien perusta. Moduuli sisältää väittämiä

- hätäliikenteestä ja aseman turvallisuudesta (15 väittämää);
- radioamatöörejä koskevista laeista ja määräyksistä (25 väittämää); sekä
- radioamatööriliikenteestä (20 väittämää).

Kokeessa väittämät esitetään aiheittain. K-moduulin tutkinto on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja on saanut vähintään 45 kohtaa oikein. Tutkinnon maksimipistemäärä on 60. Tutkinto on hylätty, jos hätäliikenneosiossa on enemmän kuin neljä (4) virhettä.

T1-moduuli

T1-moduuli on perusluokassa vaadittu tekniikkatutkinto. Moduuli sisältää kysymyksiä, jotka keskittyvät elektroniikan ja radiotekniikan perusteiden sekä sähköturvallisuusasioiden tuntemukseen.

Kokeessa väittämät esitetään aiheittain. Tutkinnossa on viisitoista (15) kysymystä, joista jokaiseen annetaan neljä (4) valmista vastausvaihtoehtoa.

T1-moduulin tutkinto on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja on saanut vähintään 45 kohtaa oikein. Tutkinnon maksimipistemäärä on 60.

T2-moduuli

T2-moduuli on yleisluokassa vaadittu tekniikatutkinto. Moduuli sisältää kysymyksiä, jotka keskittyvät elektroniikan ja radiotekniikan soveltamiseen radioamatööritoiminnassa sekä sähköturvallisuusasioiden tuntemukseen.

Kokeessa väittämät esitetään aiheittain. Tutkinnossa on viisitoista (15) kysymystä, joista jokaiseen annetaan neljä (4) valmista vastausvaihtoehtoa. Kysymykset ovat samankaltaisia kuin T1-moduulissa, mutta mukana voi lisäksi olla kuvakysymyksiä.

T2-moduulin tutkinto on hyväksytty, jos tutkinnon suorittaja on saanut vähintään 45 kohtaa oikein. Tutkinnon maksimipistemäärä on 60.

Vastausohjeet

Tutkinnon suorittajan pitää merkitä jokaisen vastausvaihtoehdon eteen varattuun tilaan plus-merkki (+), jos vastaus on oikein ja miinus-merkki (-), jos vastaus on väärä. Jokaiseen kohtaan pitää merkitä joko + tai -. Tyhjäksi jätetty vastauskohta tulkitaan virheeksi. Jokaisen kysymyksen vastausvaihtoehdoissa on aina vähintään yksi (1) oikea vastaus.

Arvostelu ja tuloksista ilmoittaminen

Jokainen moduuli arvostellaan samoin perustein. Oikea vastaus on yksi (1) piste. Väärä tai tyhjäksi jätetty vastaus on nolla (0) pistettä. Tutkinnon suorittajalle ilmoitetaan pistemäärä ja tieto siitä, onko suoritus hyväksytty vai hylätty.

K-moduuli arvostellaan alusta loppuun asti, kuten muutkin moduulit. Eryitystä huomiota kiinnitetään hätäliikenneosion väittämiin. Suoritus hylätään, mikäli hätäliikenneosiossa on enemmän kuin neljä (4) virhettä. Tutkinnon suorittajalle ilmoitetaan hylkäämiseen johtaneet syyt.

Tutkinnon vastaanottaja tekee arvostelua koskevat merkinnät kokelaan tehtäväpääpereihiin käyttäen apuna tehtäväsarjaan kuuluvaa tarkastusliuskaa. Arvostelumerkinnät tehdään punaisella muste- tai kullakärkikynällä. Lopuksi kokelaan antamat vastaukset ja arvostelun tulokset syötetään ARX -tutkintojärjestelmään.

Mikäli pätevyystutkija (tai kokelas) on tutkinnon suorituksen aikana havainnut virheen, joka voi vaikuttaa arvosteluun, kokelaalle ilmoitetaan, että tulos voi vielä muuttua Viestintävirastossa. Pätevyystutkija on velvollinen tekemään havaituista virheistä ilmoituksen. Tieto poikkeamasta tehdään kirjallisesti, ja se liitetään osaksi kokelaan tutkinto-asiakirjoja.

9. Koetilanne

Radioamatööritutkinto suoritetaan kirjallisesti Viestintäviraston valtuuttamalle pätevyystutkijalle hänen läsnä ollessaan. Pätevyystutkijana toimii tehtävään nimetty henkilö, jolla on riittävät tiedot ja taidot tutkintojen vastaanottamiseksi.

Kaikkien tutkintomodulien kokeet järjestetään samanaikaisesti koetilaisuuden aikana. Pätevyystutkija jakaa lomakkeet ja koepaperit valmiiksi sekä antaa ohjeet niiden täyttämiseksi.

Kokeen aikana esillä saa olla tehtävä- ja vastauspapereiden lisäksi vain kirjoitusvälineet ja laskin. Kokeisiin ei saa tuoda muita apuvälineitä ilman pätevyystutkijan lupaa.

Tekniikkamoduulien kokeissa on hyödyllistä käyttää laskinta. Tavallinen nelilaskin riittää, mutta funktiolaskinta saa käyttää. Pätevyystutkijalla on oikeus tarkistaa laskimen sisältö ennen tutkintoa. Lisäksi ylimääräisen suttupaperin käyttö on sallittua ja koepaperin tyhjälle puolelle voi kirjoittaa muistiinpanoja. Vastauksissa ratkaisuvia ovat väittämien eteen sulkeisiin merkityt plus- (+) ja miinus-merkit (-).

Tutkinnon suorittajan tulee kirjoittaa koesuoritukset selkeällä käsialalla. Jokaisessa koepaperissa on oltava merkittynä tutkinnon suorituspaikka ja -aika, kokelaan nimikirjoitus ja nimen selvennös (täydellinen nimi) sekä pätevyystutkijan nimi ja tunnustenumero.

Tehtäväpapereissa olevat vastausohjeet käydään läpi tilaisuuden alussa. Pätevyystutkija vastaa kokeen suoritusta koskeviin kysymyksiin, joten ohjeita kannattaa kysyä.

Kokeiden vastausaikaa ei ole rajoitettu, mutta aikaa on annettava kohtuullisesti. Vastausajan riittävyyden määrittelyssä voidaan käyttää apuna sitä aikaa, jonka tutkittavien pääosa tarvitsee tehtäviin vastaamiseen. Yhteensä kokeiden suorittamisen ei tulisi kestää yli kolmea (3) tuntia.

Jos kokelaalla on vamma tai lukihäiriö, joka estää häntä käyttämästä edellä mainittuja tavallisia kirjoitusvälineitä, kokelasta pyydetään ottamaan yhteyttä pätevyystutkijaan poikkeavien koejärjestelyjen sopimiseksi.

10. Hylkääminen ja uusintakoe

Hylätyn tutkinnon uusimista ei ole rajoitettu. Uusintakoe käsitellään aina uutena koesuorituksena, josta tutkintoon osallistuvalla peritään uusi tutkintomaksu. Lisäksi uusintakokeesta täytetään erillinen AH -henkilölomake, johon merkitään myös mahdolliset pätevyystodistuksia ja radioamatöörilupia koskevat lupapyynnöt.

11. Tutkintomaksut

Tutkinto maksaa 18 euroa/moduuli. Maksut suoritetaan etukäteen Suomen Radioamatööriliiton tilille FI88 1010 3000 0724 13 (IBAN), NDEAFIHH (BIC).

Radioamatööritutkinto on maksettava etukäteen. Tutkintomaksua osoittava kuitti liitetään kokelaan tutkintoasiakirjoihin. Maksamattomia tutkintoja ei käsitellä. Maksu suoritetaan ARX -järjestelmästä tulostettavalla laskulomakkeella, joka sisältää tiedot tutkinnon suorittajasta, suoritettavista moduuleista, maksettavasta summasta sekä viitenumeron. Käytä aina lomakkeeseen merkittyä viitenumeroa, jotta maksutiedot välittyisivät oikein. Viitenumero on:

tenumeron käyttö nopeuttaa maksun käsittelyä ja ehkäisee virheitä.

Mikäli tutkinnon suorittaja haluaa saada oikeuden käyttää radioamatööriasetmaa ilman valvontaa, hänen on lunastettava pätevyystodistus. Tämän lisäksi, jos tutkinnon suorittaja haluaa pystyttää oman radioamatööriasetman ja saada henkilökohtaisen kutsumerkin, hänen on haettava asemalupaa.

Pätevyystodistusta ja asemalupaa haetaan Viestintävirastosta, joka myöntää tarvittavat luvat ja veloittaa kustannukset suoraan hakijalta:

- Radioamatöörin pätevyystodistus: ~43 €
- Radioamatöörilupa (vuosimaksu): ~18 €
- Omavalintainen kutsumerkki radioamatöörilupa: ~170 €

Edellä ilmoitetut hinnat vahvistetaan vuosittain ja ne sisältävät arvonlisäveron. Maksujen suuruuden määrittää Viestintävirasto.

Varusmiesten tutkintomoduli- ja pätevyystodistusmaksut on Puolustusvoimissa siirretty vuoden 2008 alusta joukko-osastojen vastuulle (liite 3).

Puolustusvoimien palkatun henkilökunnan johtamien varusmiesten radioamatööriskurssien osalta tutkinto- ja pätevyystodistusmaksuihin liittyvät laskutuksen yksityiskohdat on selvitettävä joukko-osastosta ennen kurssiin liittyvän tutkintotilaisuuden järjestämistä. Johdettujen kurssien ulkopuolella tapahtuvissa varusmiesten radioamatööritutkinnoissa on tutkinnon suorittavan varusmiehen selvi-

tettävä etukäteen omasta joukko-osastostaan maksuihin liittyvät osoitetiedot tutkinnon vastaanottajalle.

Varusmiehen on itse kustannettava asemalupamaksu (taajuusmaksu), mikäli haluaa hankkia itselleen oman radioamatööriritunnuksen (kutsumerkin).

12. Tutkintoasiakirjojen palautus

Pätevyystutkijan tehtävä on tarkastaa, että suoritettuja tutkintoja koskevat asiakirjat ovat oikein täytetty ja allekirjoitettu.

Jokaisen kokelaan henkilölomake ja koe-paperit liitteineen tulee postittaa tutkintoa seuraavana arkipäivänä joko valmiissa vastauskuoressa tai pakettina osoitteella

Suomen Radioamatööriliitto ry
Tutkintoasiat
Tunnus 5006967
00003 VASTAUSLÄHETYS

Vastauslähetyksessä käytetään aina postinumeroa 00003 VASTAUSLÄHETYS.

13. Tutkintojen suorittamiseen liittyvät oikaisupyynnöt

Radioamatööritutkinnon suorittamista koskevat oikaisupyynnöt lähetetään osoitteella

Viestintävirasto
Taajuushallinto / Radioamatööritutkinnot
PL 313
00181 HELSINKI

14. Tutkintojärjestelmän käyttö

Amateur Radio eXam (ARX) on Internetissä toimiva keskitettyyn palvelintekniikkaan ja ylläpitoon perustuva opetus- sekä oppimisympäristö. Se on radioamatööritutkintoon opiskelevien ja pätevyystutkijoiden käyttöön kehitetty työkalu. Palvelun käyttö on ilmaista, ja sitä voi käyttää kuka tahansa osoitteessa <https://www.ar-x.fi>.

ARX -tutkintojärjestelmän käyttöehdot on kuvattu rekisteriselosteessa (liite 4). Tutkinnon suorittamisen nopeuttamiseksi omat tiedot kannattaa tarkistaa aina ennen tutkintoon saapumista. Kokelaalle ei voida tulostaa koetehtäviä, mikäli tiedot ovat puutteelliset. Sama rajoitus koskee pätevyystutkijoiden mahdollisuutta vastaanottaa tutkintoja.

15. Tekijänoikeudet

ARX -tutkintojärjestelmän ja sivuston tekijänoikeudet kuuluvat Suomen Radioamatööriliitto ry:lle. Kaikki oikeudet pidätetään.

Sivuston sisältämää informaatiota, mukaan lukien mutta ei niihin rajoittuen, tekstejä, kuvia ja ääniä ei saa kopioida, siirtää, levittää tai varastoida muuhun kuin radioamatööritutkintojen suorittamiseen, koulutukseen tai itseopiskeluun liittyvään käyttöön ilman Suomen Radioamatööriliitto ry:n antamaa kirjallista lupaa.

Verkkosivuston sisällön muuntelu tai käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on ehdottomasti kiellettyä.

Eräät verkkosivuston osiot saattavat sisältää materiaalia, joiden tekijänoikeudet kuuluvat materiaalin tarjoajille.

16. Lisätietoja

Lisätietoja radioamatööritutkinnoista saat lähimmältä radioamatöörikerholta.

Sopimuksesta tutkintoja voi suorittaa myös Suomen Radioamatööriliiton toimistolla, jonka yhteystiedot ovat ohessa.

Postiosoite:
PL 44, 00441 HELSINKI

Käyntiosoite:
Kaupinmäenpolku 9, HELSINKI

Puhelin:
(09) 562 5988 (toimisto)

Sähköposti:
toimisto@sral.fi

Kotisivut:
<http://www.sral.fi>

17. Aiheesta muualla

Lisätietoa radioamatööritoiminnasta, -luvista ja -tutkinnoista sekä linkkejä opinto- ja harjoittelumateriaaliin on löydettävissä oheisista lähteistä.

Suomen Radioamatööriliiton kotisivuilta löydät ajankohtaiset tiedotteet sekä tietoja tulevista radioamatööriкурseista ja -tutkinnoista. Kurseista tiedotetaan myös radioamatöörikerhojen omilla kotisivuilla.

Suomen Radioamatööriliitto:

Etusivu → Ajankohtaista

<http://www.sral.fi/>

Viestintävirasto:

Etusivu → Taajuudet → Radioluvat → Radioamatöörit

<https://www.viestintavirasto.fi/>

ARX, opiskelu ja tutkinnon harjoittelu:

<https://www.ar-x.fi/>

Yleisradion Teksti-TV:n sivu 590:

<http://www.yle.fi/tekstiv/>

18. Voimaantulo

Tämä radioamatööritutkintojen suorittamista koskeva ohje astuu voimaan 30.11.2015 ja kumoaa edellisen tutkintojen suorittamista koskevan ohjeen (Tutkinto-ohjeen 1. osa, päivätty 13.2.2015). Tämä ohje on pysyväismääräyksen luonteinen.

Tähän ohjeeseen mahdollisesti tulevat muutokset tai lisäykset tehdään aina kirjallisesti uusimalla kokonaan tietty kohta.

Tutkinto-ohjeesta voidaan poiketa vain pätevyystutkijoiden esimiehen tai Viestintäviraston kutakin kertaa varten erikseen myöntämällä kirjallisella luvalla.

Helsingissä 27.11.2015

Suomen Radioamatööriliitto ry.

JAKELU

Viestintävirasto

Suomen Radioamatööriliitto

Pätevyystutkijat

Radioamatöörikerhot

Tutkintoa suorittavat kokelaat

LIITTEET

AH -henkilölomake (liite 1)

Holhoojan suostumus -lomake (liite 2)

Varusmiesten radioamatööritutkintojen tutkintomaksut (liite 3)

ARX:n rekisteriseloste (liite 4)